

סדנתון

שבת פרשת ויצא

הדלקת נרות: 16:21 יציאת השבת: 17:21

חדש בטבע

שלכת בכרם

השלכת היא תופעה אצל חלק מהעצים- בחרף העלים של העצים האלו נושרים. לפני הנשירה העלים משנים את הצבע שלהם. הצבע הופך מירק לצהב, כתם או אדם.

לעצים שנמצאים בשלכת אנחנו קוראים "עצים נשירים" בתקופה הזאת העלים של העצים הנשירים מקבלים צבעים צהבים, אדמים או כתמים.

כשמסתכלים על כרמים בצבעי שלכת רואים תופעה מיוחדת:

יש כרמים שהעלים שלהם בצבע צהב. יש כרמים שהעלים שלהם בצבע אדם.

לפעמים אפשר אפילו לראות באותו כרם שורות בצבעים שונים: שורה אדמה, שורה צהבה...

למה זה קורה?

יש סוגים שונים של ענבים. יש ענבים ירקים ויש ענבים סגלים.

בשיח של הענבים הסגלים יהיו עלי שלכת אדמים. בשיח של הענבים הירקים יהיו עלי שלכת צהבים.

אחרי שכל העלים יפלו הענפים ישארו ערמים. אפשר לחשב שהם מתים אבל הם רק ישנים. הם בתרדמת חרף. על כל ענף ישן צומחות בליטות קטנות. האנשים שעובדים בכרם קוראים להם "עינים". בכל עין קזאת גדל ענף חדש.

הענבים גדלים טוב יותר על הענפים החדשים. כדי שהגפן תגדל טוב יותר- האנשים שעובדים בכרם חותכים את הענפים הישנים ונותנים מקום לצמיחה של ענפים חדשים.

לעבודה הזאת קוראים "גזום" או "זמירה". לענפים שנחתכו קוראים "גזם" או "זמורות".

בשנת השמטה אסור לנו לגזם ולזמור.

נחליאלי

בסתו עוברות מעל ארץ ישראל מיליוני צפרים נודדות. חלק גדול מהצפרים עוברות מעל ארץ ישראל בדרך לאפריקה. יש צפרים שנשארות כל החורף בארץ ישראל. אם תסתכלו על הכביש ליד בית הכנסת תראו צפרים קטנות. הצבע שלהן שחר לבן ויש להן זנב ארוך. המקור שלהן קצר וחד. הן רצות ממקום למקום ואוכלות חרקים קטנים. לצפרים האלו קוראים "נחליאלי".

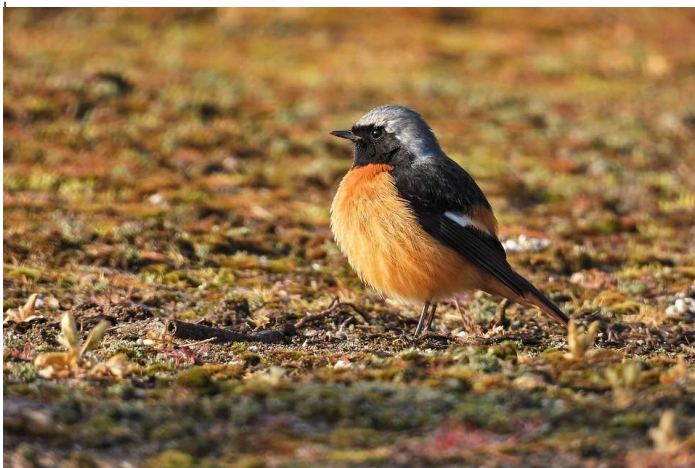
הנחליאליים מקננים ליד נחלים באירופה. בחורף הם נודדים לארץ ישראל. הם חיים בזוגות. כל זוג בוחר שטח, ומחליט שזו הנחלה שלו. הנחליאליים שומרים על הנחלה שלהם ומגרשים כל נחליאלי אחר שמנסה להתקרב. לפעמים הנחליאליים מתנפלים על מראות של מכוניות. הם רואים את עצמם במראה וחושבים שזה נחליאלי אחר שנכנס לשטח שלהם. כשמגיע האביב הנחליאליים חוזרים לאירופה. לארץ מגיעים כמה סוגים של נחליאליים. הסוג שרואים בארץ ישראל נקרא "נחליאלי לבן". יש גם נחליאליים צהבים.

חכלילית עצים

השבוע הגיעה צפור יפה במיוחד. היא ביטנית ושקטה ולכן רק חדי עין מצליחים לראות אותה. הצפור הזאת נקראת "חכלילית עצים".

למה קוראים לה "חכלילית"? בשפה העברית העתיקה המלה משמעות המלה "חכלילי" היא "אדם". החכלילית קבלה את השם הזה כי יש לה זנב בצבע אדם בולט. בגלל שהיא חיה בין עצים קוראים לה "חכלילית עצים".

חכלילית העצים היא צפור קטנה. היא אוכלת חרקים. לנקה של חכלילית העצים יש צבע חום בהיר עם זנב אדם. הזכר צבעוני ומרשים בצבעי חום, לבן, שחר ואדם. החכליליות מקננות באירופה. בחורף הן נודדות לאפריקה. בדרך הן עוברות בישראל. אנחנו רואים אותן בעקר באביב ובסתו.

ח' כסלו תשפ"ב

חדשות ארץ ועולם

למה המשטרה לא רוצה להכנס לישובים של הערבים?

[המשך משבוע שעבר]

מדינת ישראל היא מדינה של העם היהודי. למרות שזאת מדינת העם היהודי חיים בה גם ערבים. רב הערבים שחיים במדינת ישראל מאמינים בדת המוסלמית. המצב שלהם מסבך- מצד אחד הם אזרחי מדינת ישראל. מצד שני הם שיכים לעם אחר ויש להם דת אחרת. המצב הזה מביא לךך שלפועמים הם מרגישים לא שיכים למדינה. לתחושה הזאת קוראים "נכור". הרבה פעמים הערבים שגרים בישראל מרגישים נכור מהמדינה.

כשאנשים מרגישים נכור מהמדינה, זה מפריע לעבודה של המשטרה. כשמישהו פוגע בהם הם אומרים: "לא כדאי לנו לפנות למשטרה. המשטרה היא של היהודים. היא לא תעזר לנו".

אם הם רואים ערבים עושים פשעים הם אומרים: "לא נגיד למשטרה. אנחנו לא רוצים שהמשטרה של היהודים תתפס אנשים מהעם שלנו".

כשמשטרה באה לכפר ערבי לטפל בבועיות, הרבה אנשים מתיחסים לשוטרים כאלו הם אויבים שלהם ומפריעים למשטרה לעבד.

לפעמים גם במשטרה מרגישים נכור מהאזרחים הערבים. במשטרה אומרים: "האזרחים הערבים שיכים לקבוצה אחרת. יש להם תרבות אחרת ודרך אחרת לטפל בבועיות. נכון שהתפקיד שלנו הוא לדאג שיקימו את החקים אבל אם אנחנו נכנס לכפרים- יכעסו עלינו ויאשימו אותנו. עדיף שהם יפתרו את הבועיות שלהם בדרך שלהם".

כשהמשטרה לא מטפלת בבועיות- יש הרבה פושעים. כשיש הרבה פושעים- האנשים מפחדים מהם. במצב כזה הרבה אנשים קונים נשק ומנסים לטפל בבועיות בעצמם. זה מביא להרבה סכסוכים ומקרי רצח בכפרים של הערבים.

עכשו מדינת ישראל מנסה לטפל בבועיה הזאת: המשטרה מנסה לאסור את הפושעים ולאסוף את כלי הנשק מהכפרים של הערבים.

חדשות ארץ ועולם

יש תקציב למדינת ישראל

כל מדינה צריכה לדאג לאנשים שגרים בה. היא דואגת לבתי ספר ולבתי חולים. היא דואגת לכבישים ושבדות תעופה. היא דואגת לבטחון. היא דואגת שיהיה לאנשים אכל. כדי לדאג לכל הדברים האלה המדינה צריכה כסף.

מאיפה יש כסף למדינה?

המדינה גבה מסים. המדינה אומרת לאנשים שגרים בה: "כדי שאני אוכל לעזור לכם, אתם צריכים לתת חלק מהכסף שאתם מרוויחים. אז כשאדם מקבל משכורת הוא נותן חלק מהכסף למדינה. גם כשאדם קונה בסופר הוא נותן חלק מהכסף שהוא שלם למדינה.

איך המדינה משתמשת בכסף הזה?

כל אדם שיש לו כסף צריך לתכנן איך להשתמש בו. אם לא מתכננים איך להשתמש בכסף יכולות לקרות הרבה צרות. גם מדינה צריכה לתכנן איך להשתמש בכסף. לתכנן הזה קוראים תקציב. זה לא קל לתכנן תקציב. יש הרבה דברים שרוצים לעשות. אין מספיק כסף לכל הדברים האלה. צריך לבחור מה לעשות ומה לא. קוראים לזה סדרי עדיפויות.

איך מחליטים מהם סדרי העדיפויות?

במדינות שבהן יש מלך זה מאוד קל. המלך מחליט מה יותר חשוב. במדינת ישראל אין מלך. מדינת ישראל היא דמוקרטיה. בדמוקרטיה מנסים לעשות את מה שרוב האנשים במדינה רוצים. כדי לדעת מה רוב האנשים רוצים יש בחירות. בבחירות כל אדם בוחר אנשים שהוא חושב שהם רוצים את מה שהוא רוצה. כל האנשים האלה מגיעים לכנסת. בכנסת עושים הצבעה. אם רוב החברים בכנסת מסכימים על משהו, כנראה זה מה שרוב האנשים במדינה רוצים.

איך זה עובד?

הממשלה מכינה הצעה לתקציב. היא חושבת מה לדעתה יותר חשוב ומה לדעתה פחות חשוב. היא בודקת כמה כסף יהיה במדינה. היא מציעה איך לחלק את הכסף של המדינה. הממשלה אוספת את חברי הכנסת. היא מסבירה להם את התכנית שהיא הכינה. חברי הכנסת עושים הצבעה. אם הרוב מסכימים אפשר להתחיל להשתמש בכסף. אם לא, צריך להתחיל הכל מחדש.

בשנים האחרונות לא הייתה לנו ממשלה מסודרת. היה לנו הרבה בחירות. לא הייתה ממשלה מסודרת שתכין תכנית של תקציב.

שבוע שעבר קרה דבר חשוב. אחרי שלש וחצי שנים הממשלה הצליחה להחליט איך להשתמש בכסף. חברי הכנסת הצביעו בעד ההצעה של הממשלה. יש למדינת ישראל תקציב. נקווה שהתקציב יעזור למדינת ישראל לעשות הרבה דברים טובים.

חדשות ארץ ועולם

ועידת האקלים בג'לזגו

בשבוע שעבר הייתה ועידת אקלים עולמית בג'לזגו שבסקוטלנד. בוועידה השתתפו מנהיגים מהרבה מדינות בעולם. גם נפתלי בנט, ראש ממשלת ישראל, השתתף בוועידה הזאת. בוועידת האקלים העולמית נסו למצא דרכים להקטין את ההתחממות של כדור הארץ.

למה מנהיגים מכל העולם מתאספים כדי לדבר על התחממות של כדור הארץ? כדור הארץ הוא כוכב לכת שמסתובב סביב השמש. האור והחום של כדור הארץ מגיעים מהשמש.

כדור הארץ עטוף בשכבת אויר שנקראת אטמוספירה. האטמוספירה עוטפת את כדור הארץ כמו שמכסה האטמוספירה שומרת שכדור הארץ לא יהיה חם מידי ביום ולא קר מידי בלילה.

המרחק המדיק של כדור הארץ מהשמש וההגנה של האטמוספירה קובעים מה יהיה מזג האויר על פני כדור הארץ.

בשנים האחרונות מזג האויר בכדור הארץ משתנה. בהרבה מקומות נהיה חם יותר. באזורים הקרים של כדור הארץ הקרחונים מתחילים להפשיר. באזורים החמים של כדור הארץ יורד פחות גשם. יש יותר סערות וסופות.

המדענים חושבים שכדור הארץ מתחמם כי שכבת האויר שעוטפת אותו משתנה. המדענים אומרים: בני האדם משתמשים בהרבה מכונות. למכונות האלו יש מנועים. המנועים שורפים דלק. כשהדלק נשרף, מגיעים לאויר גזים. בגזים האלו יש חמרים שמשנים את ההרכב של שכבת האויר שעוטפת את כדור הארץ.

המדענים אומרים: כדור הארץ מתחמם בגלל בני האדם. אם בני האדם לא יפסיקו להשתמש במנועים ששורפים דלק- כדור הארץ יתחמם עוד יותר. אם כדור הארץ יתחמם עוד יותר- הוא יהפך למקום שמסכן לבני אדם לחיות בו.

מה אפשר לעשות כדי שכדור הארץ יפסיק להתחמם?

על זה נדבר בשבוע הבא..

פְּרֵשֶׁת הַפְּסָכִים

דברים

במדבר

ויקרא

שמות

בראשית

חומשי:

פרשה:

ויחי

ויגש

מקץ

וישב

וישלח

ויצא

תולדות

חיי שרה

וירא

לך לך

נח

בראשית

יעקב מתחתן

יָצָחַק וְרַבְקָה רָצוּ שְׂיַעֲקֹב יִתְחַתֵּן עִם אִשָּׁה מִהַמְּשֻׁפָּחָה שֶׁל רַבְקָה. יַעֲקֹב הִגִּיעַ לְחָרֵן וּפָגַשׁ אֶת לֵבָן, אִחֵי שֶׁל רַבְקָה.

לֵבָן הָיוּ שְׁתֵּי בָנוֹת- לֵאָה וְרַחֵל. יַעֲקֹב רָצָה לְהִתְחַתֵּן עִם הַבַּת הַצְעִירָה- רַחֵל. יַעֲקֹב הִסְפִּים לַעֲבֹד שִׁבְעַ שָׁנִים כְּדִי לְהִתְחַתֵּן עִם רַחֵל. אַחֲרֵי שִׁבְעַ שָׁנִים לֵבָן רָמָה אֶת יַעֲקֹב- הוּא נָתַן לוֹ אֶת לֵאָה.

לֵבָן אָמַר לְיַעֲקֹב: "אֲצַלְנוּ, הַבַּת הַבְּכוֹרָה מִתְחַתֶּנֶת לִפְנֵי הַבַּת הַצְעִירָה!".

יַעֲקֹב עָבַד עוֹד שִׁבְעַ שָׁנִים כְּדִי לִקְבֹּל גַּם אֶת רַחֵל.

יַעֲקֹב אָהַב אֶת רַחֵל יוֹתֵר מִלֵּאָה.

הבנים של יעקב

ה' רָאָה שְׂיַעֲקֹב אוֹהֵב אֶת רַחֵל יוֹתֵר מִלֵּאָה. ה' נָתַן רַק לֵלֵאָה בָּנִים.

רַחֵל מְאֹד רָצְתָה לְגַדֵּל יֶלֶד. הִיא בִקְשָׁה מִיַּעֲקֹב לְהִתְחַתֵּן עִם הַשְּׁפָחָה שֶׁלָּהּ בִּלְהָה כְּדִי שֶׁבִלְהָה תֵּלֵד יֶלְדִים וְרַחֵל תִּגְדֵּל אוֹתָם. בִּלְהָה יֵלְדָה לְיַעֲקֹב שְׁנֵי בָנִים. גַּם לֵאָה בִקְשָׁה מִיַּעֲקֹב שֶׁיִּתְחַתֵּן עִם הַשְּׁפָחָה שֶׁלָּהּ זִלְפָּה. זִלְפָּה יֵלְדָה לְיַעֲקֹב שְׁנֵי בָנִים.

בְּסוֹף רַחֵל יֵלְדָה בֶּן אֶחָד. הִיא קָרָאָה לוֹ יוֹסֵף.

יעקב חוזר לארץ ישראל

יַעֲקֹב מַחְלִיט לְחַזֵּר לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. הוּא מְבַקֵּשׁ מִלֵּבָן אֶת הַמְּשֻׁפָּרֶת שֶׁלוֹ עַל כָּל הַשָּׁנִים שֶׁהוּא עָבַד אֲצִלּוֹ. לֵבָן נוֹתֵן לוֹ עֲזִים וְכִבְשִׁים. יַעֲקֹב הָיָה עָשִׂיר.

יַעֲקֹב פָּחַד שֶׁלֵּבָן לֹא יִתֵּן לוֹ לְחַזֵּר לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. הוּא הַחְלִיט לְבָרֵחַ מִלֵּבָן. לֵבָן גָּלָה שְׂיַעֲקֹב בָּרוּחַ וְרָדַף אַחֲרָיו. לֵבָן הִשִּׁיג אֶת יַעֲקֹב. ה' הִתְגַּלָּה לִלְבָן וְהִזְהִיר אוֹתוֹ שֶׁלֹא יִפְגַע בְּיַעֲקֹב. יַעֲקֹב וּלְבָן נִפְרְדּוּ. יַעֲקֹב הִמָּשִׁיךְ בְּדֶרֶךְ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.